

CENTRALNE
WOJSKOWE CENTRUM REKRUTACJI

RPW/74204/2022 P
Data: 2022-08-16

ROCZNICA
POWSTANIA
ARMII KRAJOWEJ

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPL. 2022 -08- 16

Zał. NR

Warszawa, 9 sierpnia 2022 r.

CENTRALNE
WOJSKOWE CENTRUM REKRUTACJI

Nr. 2647/22
2022-08-10

00-909 Warszawa

Pan dr hab. Marcin WIĄCEK

RZECZNIK
PRAW OBYWATELSKICH

Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Dotyczy: sprawy znak WZF.7043.92.2022.TO

Szanowny Panie

W związku z wystąpieniem z dnia 25 lipca 2022 r. w przedmiocie zajęcia stanowiska w sprawie właściwości organu uprawnionego do wypłaty świadczenia rekompensującego utracone zarobki w związku z odbytymi ćwiczeniami wojskowymi w 2022 roku informuję, że Szef Centralnego Wojskowego Centrum Rekrutacji został zobligowany od udzielenia na nie odpowiedzi, dlatego wyjaśniam, co następuje.

W piśmie Rzecznika Praw Obywatelskich przedstawiona została możliwość zastosowania do omawianego zagadnienia dwóch metod interpretacji ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. poz. 655 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą.

Wykładni językowej, z której miałyby wynikać, że organem właściwym do wypłaty świadczenia pieniężnego jest dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz rezerwy odbywał ćwiczenia wojskowe oraz wykładni funkcjonalnej, systemowej oraz reguł kolizyjnych, które prowadzą do wniosku, że do końca 2022 roku organem właściwym w przedmiotowych sprawach jest nadal wójt, burmistrz (prezydent miasta).

W tej sytuacji zauważyć należy, że skoro proste rozumienie tekstu prawnego, jego literalne (językowe) brzmienie nie daje jednoznacznej odpowiedzi odnośnie znaczenia i zastosowania normy prawnej, to koniecznym jest odwołanie się do bardziej zaawansowanych metod wykładni aktów prawnych takich właśnie jak interpretacja funkcjonalna, systemowa lub zastosowanie reguł kolizyjnych.

Przywołania w tym miejscu wymaga wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 grudnia 2002 r., sygn. akt P 6/02, w świetle którego „Normę prawną rekonstruuje się zawsze z całokształtu obowiązujących przepisów prawnych”.

Ponadto Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 stycznia 1993 r., sygn. akt III ARN 84/92, wyraźnie stwierdził, że „Wykładnia gramatyczno-słownikowa jest bowiem tylko jednym z przyjmowanych powszechnie w rozumowaniu prawniczym sposobów wykładni, a wnioski z niej płynące mogą być również często mylące i prowadzić do merytorycznie błędnych, niezgodnych z rzeczywistymi intencjami ustawodawcy rezultatami, (...). Dlatego też musi być ona uzupełniona wnioskami płynącymi z zastosowania innych rodzajów wykładni: historycznej, systemowej, funkcjonalnej, logicznej, a wreszcie - jeśli nie przede wszystkim – celowościowej (...).

Wobec powyższego podniesienia wymaga, że art. 801 ust. 3 ustawy w sposób ogólny sformułował normę prawną, z której wynika, że do ćwiczeń wojskowych z udziałem żołnierzy rezerwy zaplanowanych na rok 2022 stosuje się przepisy dotychczasowe. Jednocześnie przedmiotowy przepis nie precyzuje, tak jak na przykład ust. 5, że dotyczy on jedynie kwestii powoływania i odbywania ćwiczeń wojskowych. Uprawnionym jest zatem przyjęcie założenia, że dotyczy on szeroko pojętych norm prawnych związanych z ćwiczeniami wojskowymi planowanymi na 2022 rok.

Dokonując wykładni przedstawionego zagadnienia koniecznym jest wskazanie, że zasady stosowania właściwych przepisów do ćwiczeń wojskowych zaplanowanych na 2022 rok zostały określone na poziomie ustawy w rozdziale dotyczącym przepisów przejściowych i dostosowujących. Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z regułami kolizyjnymi mającymi na celu usunięcie sprzeczności norm w systemie prawa, zaliczanymi do wykładni prawa sensu largo, norma wyższego rzędu pozbawia mocy obowiązującej sprzeczną z nią normę niższego od niej rzędu, jako powstała później (*lex superior priori derogat legi posteriori inferiori*). W tożsamy sposób norma wyższego rzędu pozbawia mocy obowiązującej sprzeczną z nią normę niższego od niej rzędu, jaka jest mniej od niej ogólna (*lex superior generalis derogat legi inferiori specialis*).

Biorąc zatem pod uwagę, że ustawodawca wprost określił w art. 801 ust. 3 ustawy, że do ćwiczeń wojskowych z udziałem żołnierzy rezerwy zaplanowanych na rok 2022 stosuje się przepisy dotychczasowe, uprawnionym jest stwierdzenie, że omawiane sprawy powinny być nadal prowadzone w oparciu o regulacje art. 119a ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 372 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie sposobu ustalania i trybu wypłacania świadczenia pieniężnego żołnierzom rezerwy oraz osobom przeniesionym do rezerwy niebędącym żołnierzami rezerwy (Dz. U. z 2018 r. poz. 881).

W konsekwencji organami właściwymi do rozpatrywania przedmiotowych spraw, pomimo wejścia w życie rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 20 maja 2022 r. w sprawie świadczenia pieniężnego dla żołnierzy pełniących terytorialną służbę wojskową, żołnierzy aktywnej rezerwy i żołnierzy pasywnej rezerwy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1112), nadal w 2022 roku są wójtowie, burmistrzowie (prezydenci miast).

Jeżeli nie dojdzie w perspektywie do zmian w porządku prawnym na poziomie ustawowym, to wskazany przepis art. 801 ust. 3 ustawy będzie wciąż wywierał wiodący wpływ na sposób rozpatrywania spraw wypłaty rekompensat za utracone wynagrodzenie dla żołnierzy rezerwy.

Mając na względzie powyższą argumentację zasadnym wydaje się zatem stwierdzenie, że posługiwanie się przez część organów samorządu terytorialnego wykładnią językową przepisów ustawy jest zbytnim uproszczeniem zmierzającym faktycznie do wyzbycia się dotychczasowych kompetencji i przeniesienie ich na

dowódców jednostek wojskowych, z jednoczesnym pominięciem norm prawnych z art. 801 ustawy, który został umiejscowiony w rozdziale przepisów przejściowych i dostosowujących.

Wskazuję przy tym, że zdecydowana większość jednostek samorządu terytorialnego zastosowała się do poglądu prezentowanego przez Ministerstwo Obrony Narodowej, w szczególności jak się zważy, że wypłacone przez samorzady środki są i tak następnie refundowane przez resort Obrony Narodowej.

Reasumując Szef Centralnego Wojskowego Centrum Rekrutacji podziela stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich w części dotyczącej stwierdzenia, że wykładnia funkcjonalna, systemowa oraz istniejące reguły kolizyjne prowadzą do wniosku, iż świadczenia pieniężne za ćwiczenia wojskowe żołnierzy rezerwy odbywające się w 2022 powinien na „starych” zasadach ustalić i wypłacić wójt lub burmistrz (prezydent miasta). Natomiast kompetencja dowódcy jednostki wojskowej w tym zakresie może zostać – *de facto* – zrealizowana dopiero w 2023 roku.

Pozostaję w przekonaniu, że przedstawione wyżej wyjaśnienia będą dla Pana Rzecznika satysfakcjonujące.

L

po wazaniem

SZEF

płk Mirosław BRYŚ

płk A. SIEMIENIUK, 261-877-770

09.08.2022 r.

T-0214

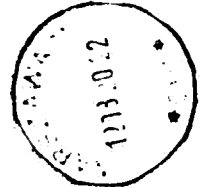
Dostęp: płk A. SIEMIENIUK, kpt. M. KWIATKOWSKA JAKÓBCZYK

WOSKOWE CENTRUM REKRUTACJI
 CENTRALNE
 Nr. 2022-08-10
 2644122
 00-909 Warszawa

BIURO RZECZNIKA
 PRAW OBYWATELSKICH
 WPL. 2022-08-16
 NR
 ZAL.

BIURO RZECZNIKA
 PRAW OBYWATELSKICH
 WPL. 2022-08-16
 NR
 ZAL.

Poczta Polska
 Opłata pobrana
 (00)259007734392956601
 (00)259007734392956601
 2022

R

Pan dr hab. Marcin WIĄCEK
 RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH
 Aleja Solidarności 77
 00-090 WARSZAWA

OPŁATA POBRANA
 TAXE PERÇUE - POLONE
 Umowa z Poczta Polska S.A.
 ID 483824/W